

Sygn. akt IV KO 123/20

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie dotyczącej zażalenia **H. K.** na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w K.

w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa sygn. akt PR 5 Ds. (...)

po rozpoznaniu wniosku Sądu Rejonowego [...] w K.

z dnia 28 października 2020 r., sygn. akt IV Kp (...)

w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania zażalenia innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 28 października 2020 r., sygn. akt IV Kp (...), zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu zażalenia H. K. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w K. z dnia 9 września 2020 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez sędziego Sądu Rejonowego [...] w K., do czego miało dojść w toku rozpoznania zażalenia H. K. i jego pełnomocnika na umorzenie postępowania przygotowawczego prowadzonego w związku z zawiadomieniem złożonym przez skarżącego w innej sprawie.

Uzasadniając przedmiotowe wystąpienie wskazano, że sędzia, którego dotyczyły czynności sprawdzające Prokuratury, orzeka w Sądzie Rejonowym w K. oraz jest znana innym sędziom tego Sądu. Przedmiotem zarzutów podnoszonych przez autora zażalenia były czynności sądowe podejmowane przez sędziego w

innej sprawie prowadzonej przez organy ścigania z inicjatywy skarżącego. Okoliczność powyższa miałaby – w myśl uzasadnienia wniosku – przemawiać za przekazaniem sprawy rozpoznania zażalenia H. K. innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, a zwłaszcza potrzebę zapewnienia warunków do rozpoznania wniesionego środka odwoławczego w sposób obiektywny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przekazanie zażalenia H. K. innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. - nie zasługiwał na uwzględnienie. Argumenty przytoczone w jego części motywacyjnej nie przekonują, że w niniejszej sprawie występują wątpliwości co do możliwości prawidłowego rozpoznania środka odwoławczego przez sąd właściwy do rozpoznania zażalenia H. K.. W istniejącej sytuacji procesowej zadaniem sądu karnego jest jedynie przeprowadzenie kontroli orzeczenia, które zostało wydane przez zupełnie inny – niesądowy – organ procesowy właściwy dla prowadzenia postępowania przygotowawczego. Jednocześnie, Sąd występujący z wnioskiem o zmianę właściwości – w najmniejszym nawet stopniu nie wykazał, że nie jest w stanie – bez szkody dla wymiaru sprawiedliwości – wykonać prawidłowo tego zadania. Ograniczył się jedynie do deklaracji o potrzebie uwolnienia go *„od presji okoliczności niezwiązanych z przedmiotem postępowania, jak i od nacisku określonych oczekiwań czy podejrzeń”*. Nie skonkretyzował jednak bliżej okoliczności, które taką presję i naciski miałyby wywierać, co uniemożliwia dokonanie oceny ich rzeczywistej wagi.

Tymczasem podkreślić należy, że zmiana właściwości miejscowej przewidziana w art. 37 k.p.k., jest instytucją o charakterze nadzwyczajnym i nie podlega wykładni rozszerzającej. Dotyczy to zwłaszcza podstawowej przesłanki jej stosowania, jaką jest pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości, które determinuje przeniesienie sprawy, gdy cały sąd jest niewłaściwy do orzekania, a także wtedy, gdy zachodzą obawy o bezstronność sądu właściwego.

Jak podkreślono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r. IV KO 22/18, *„tej ostatniej nie można upatrywać każdorazowo w podniesieniu wobec sędziego prowadzącego inne postępowania przez stronę*

niezadowoloną z ich przebiegu lub treści kończącego orzeczenia – zarzutu niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień i skierowania go do organów ścigania. Prowadziłoby to bowiem w konsekwencji do stworzenia swego rodzaju pozaustawowego sposobu sterowania przez strony właściwością miejscową sądów”.

Zauważyć też trzeba, że sytuacja w niniejszej sprawie nie dotyczy jeszcze etapu merytorycznego orzekania o odpowiedzialności karnej. Natomiast etap kontroli postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego jest stadium na tyle wczesnym, że rola Sądu ogranicza się jedynie do skontrolowania zakresu, zasadności i kompletności czynności przeprowadzonych przez organy ścigania – w kontekście zarzutów zażalenia. Trafnie przy tym Sąd występujący z wnioskiem sam zauważył, że działania zmierzające do kwestionowania bezstronności sądów (w tym wypadku właściwych do rozpoznania środków odwoławczych) nie mają oparcia w systemie sądownictwa powszechnego.

Wniosek przedstawiony przez Sąd Rejonowy w K. nie zawiera w istocie przekonujących argumentów wskazujących na to, że ten Sąd nie jest w stanie przeprowadzić takiej kontroli prokuratorskiego postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa w sposób obiektywny i bezstronny. Natomiast podnoszone we wniosku relacje personalne mogą zostać uwzględnione w drodze wykorzystania innych instytucji procesowych niż mająca wyjątkowy charakter możliwość zmiany właściwości przewidziana w art. 37 k.p.k.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.